

آمریکا از اوّل انقلاب تحریکات خودش را علیه ملت ایران شروع کرد؛ علیه ملت ایران، نه فقط علیه جمهوری اسلامی؛ علیه ملت شروع کرد. قطع رابطه را شروع کرد — قطع رابطه اوّل از سوی آمریکا شد — بعد تحریم را شروع کرد، بعد کارهای گوناگون، پشت سر هم. واقعاً هر کسی که بداند یعنی در یاد نگه دارد و فراموش نکند که آمریکا در این سالها چه کارهایی را انجام داده، به حقانیت فرمایش امام که «هر چه فریاد دارید بر سر آمریکا بکشید» پی میبرد. ۱۴۰۴/۰۸/۱۲

حرف روز

راهی که ایران را می‌سازد

تردیدی نیست که یکی از مهم‌ترین چالش‌های اقتصاد ایران، تحریم است. اما تجربه سال‌های گذشته نشان می‌دهد که مسئله اصلی، چگونگی مواجهه با تحریم است، نه خود تحریم. تجربه مذاکرات و برجام روشن کرد که تا زمانی که طرف مقابل اثرگذاری تحریم را ابزار اصلی فشار می‌بیند، با صرف مذاکره، آن را بر نمی‌دارد و حتی اگر برداشته شود، با انواع محدودیت‌ها مانع از انتفاع ایران خواهد شد. پس نکته کلیدی این است که قدرت مذاکره زمانی ایجاد می‌شود که هزینه و کارایی تحریم برای طرف مقابل تغییر کند.

از این منظر، مسیر درست، تقویت اقتصاد و کم‌اثر کردن تحریم است. نه کنار گذاشتن مذاکره، بلکه قرار دادن مذاکره در جایگاه درست و بعد از تقویت توان داخلی. این مسیر، همان راهی است که باید پیش روی دولت‌ها قرار گیرد و از قضا آنکه که این نسخه عملیاتی شد، نتایج اولیه آن نیز در ثبات نسبی اقتصاد، رشد تجارت منطقه‌ای و افزایش تلب‌آوری کشور به عینه مشاهده گردید.

در این چارچوب، مهم‌ترین متغیر بی‌اثر کردن تحریم، رشد تولید و در قلب آن، افزایش بهره‌وری و صرفه جویی است. در کشورهای در حال توسعه، حدود یک‌سوم رشد اقتصادی از محل بهره‌وری و ثرفه جویی تأمین می‌شود اما در ایران، طبق گزارش‌های رسمی، رشد بهره‌وری نزدیک به صفر بوده است. این یعنی بخش بزرگی از ظرفیت اقتصاد کشور، دست نخورده و بدون استفاده مانده است. بدیهی است که در شرایطی که امکان خلق درآمدهای سریع یا افزایش معنادار سرمایه‌گذاری خارجی وجود ندارد، دولت باید مردم را به کمک خود فرا بخواند، رویکرد مردمی در اقتصاد بگیرد، بهره‌وری را بالا ببرد، هزینه‌های زائد و غیر ضرور دولت را کاهش دهد و از منابع موجود بیشترین استفاده را نماید. این مسیر، هم واقع‌بینانه است و هم قابل اجرا.

یکی از بزرگ‌ترین فرصت‌ها برای افزایش بهره‌وری و صرفه‌جویی، هزینه‌ها و مصارف شرکت‌ها و موسسات دولتی است. این شرکت‌ها تقریباً نیمی از بودجه کشور را در اختیار دارند اما جزئیات عملکرد و هزینه‌های آنها شفاف نیست. بسیاری از آنها زیان‌ده هستند و به دلیل نبود نظارت کافی، منشأ رانت، هزینه‌های غیر ضروری، حقوق‌های نامتعارف و ناکارآمدی شده‌اند. این بخش هر سال بزرگ‌تر می‌شود و سهم بیشتری از منابع کشور را می‌بلعد، بدون آنکه کارایی آن افزایش یابد.

برآوردهای کارشناسی نشان می‌دهد که تنها با ۱۰ درصد کاهش هزینه‌های غیر ضروری در شرکت‌های دولتی، می‌توان بخش مهمی از کسری بودجه را جبران و فشار بر اقتصاد را کم می‌کند. این اقدام، نه‌بیز به تصمیمات پیچیده خارجی دارد و نه منتظر رفع تحریم‌هاست. تنها نیازمند نظارت و اراده مدیریتی و اصلاح ساختار بودجه است. جمع‌بندی اینکه، برای عبور از شرایط سخت اقتصادی، باید به راهی که انتخاب کرده‌ایم اعتماد کنیم: تقویت تولید، افزایش بهره‌وری، صرفه‌جویی در همه زمینه از سوی مردم و دولت، اصلاح ساختار بودجه و کاهش اثر تحریم. این مسیر، واقع‌بینانه، کم‌هزینه و برآمده از تجربه سال‌های گذشته است. و مهم‌تر اینکه کشور را در موضع اقتدار و انتخاب‌گری قرار می‌دهد، نه انفعال و انتظار.

(علی محمدی)

گزارش روز

توریست‌های قاتل!

مستند «سafari ساریوو» اثر میران زوپانیچ پرده از یکی از هولناک‌ترین جنایات جنگی دوران معاصر برمی‌دارد. این گزارش به تحلیل ابعاد سیاسی، اجتماعی و اخلاقی این فاجعه می‌پردازد که طی محاصره ساریوو (۱۹۹۶-۱۹۹۲) توسط گروهی از توریست‌های ثروتمند اروپایی رقم خورد. این افراد با پرداخت مبالغی بین ۸۰ تا ۱۰۰ هزار یورو به نیروهای صرب بوسنی این فرصت را می‌یافتند تا به عنوان تفریح آخر هفته به سوی غیرنظامیان بی‌پناه مسلمان تیراندازی کنند. این واقعه نه تنها جنایتی جنگی، بلکه نشانگر عمق انحطاط اخلاقی و نژادپرستی ساختاری است که در سایه جنگ و بی‌عملی جامعه بین‌المللی شکوفا شد. استفاده عمدی از اصطلاح «سafari» برای توصیف این اقدام، کلید فهم ذهنیت عاملان آن است. سفاری در فرهنگ عمومی به تورهایی مشاهده و شکار حیوانات وحشی اشاره دارد. بکارگیری این واژه برای کشتن انسان‌ها آشکارا نشان می‌دهد که چگونه قربانیان در نگاه این توریست‌ها و هم‌دستانشان، از مرتبه انسانی ساقط و به سطح حیوان یا «هدف» تقلیل یافته بودند. انگیزه این افراد نه سیاسی، بلکه صرفاً هیجان‌خوشونت و تمایل به تجربه‌ای مرگبار بود؛ عاملی که جنایت آنان را به سرگرمی مبتنی بر پول و امتیاز تبدیل می‌کرد. گزارش روزنامه اسپانیایی «ال پایس» مبنی بر دریافت پول بیشتر برای شلیک به کودکان، بر پستی مطلق این تجارت خونبار مهر تأیید می‌زند. این شبکه حداقل سه بازیگر اصلی داشت:

۱- توریست‌های ثروتمند: عمدتاً ایتالیایی و از دیگر کشورهای اروپایی که علاقه‌مند به سلاح و شکار بودند و از ثروت مازاد برای ارضای بیمارگونه امیال خود استفاده می‌کردند.

۲- نیروهای صرب بوسنی: آنان که خود در حال اجرای یک محاصره وحشیانه و نسل‌کشی بودند، با تبدیل تراژدی انسانی به یک منبع درآمد، نقش قاچاقچیان را ایفا کردند که دسترسی به شکارگاه و قربانیان را فراهم می‌کردند.

۳- سازمان‌دهندگان ناشناس: هنوز مشخص نیست چه کسانی مقدمات سفر این گروه‌ها از تریسته در ایتالیا به خط مقدم نبرد را فراهم می‌کردند. این امر نشان از وجود یک شبکه پشتیبانی پیچیده دارد که مستلزم همکاری عناصری در هر دو سوی مرز بوده است. این همکاری سه‌جانبه تصویری هولناک از جهانی شدن شرارت ارائه می‌دهد. افشاگری این مستند موجب آغاز تحرکات قضایی شد. تحقیقات دادستانی در میلان با اتهام «قتل عمد با قساوت و براساس انگیزه‌های پست» گامی ضروری اما بسیار دیر هنگام است. این اقدامات اگرچه مثبت هستند، اما این پرسش بنیادین را به ذهن متبادر می‌کنند که چرا چنین جنایتی برای نزدیک به سه دهه در خفا مانده یا نادیده گرفته شد؟ پدیده توریست‌های قاتل در ساریوو فراتر از یک جنایت جنگی، نمادی است از توحشی که در پشت ظاهر متمدنانه و مرفه جامعه اروپایی پنهان شده است. این واقعه به وضوح نشان می‌دهد که چگونه نژادپرستی و بی‌اعتنایی به حیات دیگری، می‌تواند به تجارتی خونین و حتی یک سرگرمی برای قشر مرفه تبدیل شود. این جنایت حلقه‌ای از زنجیره رفتار کشورها و شهروندان اروپایی است که با ظاهری آراسته، مستقیماً عامل یا حامی جنایات بزرگ در نقاط مختلف جهان از بوسنی تا فلسطین، یمن و سودان بوده‌اند.

[مصطفی علیجان‌زاده]

خبر ویژه

افزایش تنفر نسل جوان آمریکا از رژیم صهیونی!

یک نویسنده صهیونیست نگرانی رژیم تل‌آویو از نفرت روزافزون نسل جوان آمریکایی علیه این رژیم را مطرح کرد. کوبی باردا، کارشناس روابط رژیم صهیونی و آمریکا، با اشاره به توییت نالین هیلی، فرزند نیکی هیلی، نوشت: «اسرائیل صرفاً یک دولت دیگر است و اگر می‌خواهید روابط حفظ شود، باید از دخالت در سیاست آمریکا دست بردارید.» باردا تأکید کرد که خصومت جوانان آمریکایی نتیجه سیاست‌های سرکوبگرانه و نقض حقوق فلسطینیان است و نه یک واکنش کوتاه‌مدت به بحران‌ها. او افزود: «اتحاد جنبش‌های چپ دانشگاهی با جریان‌های اسلامی موجب شده است اسرائیل به نماد ظلم و ستم برای نسل جدید تبدیل شود و گفتمان عدالت اجتماعی علیه آن شکل بگیرد.» این کارشناس صهیونیست هشدار داد: «ادامه سیاست‌های اشغالگرانه و تأثیرگذاری بر سیاست داخلی آمریکا ممکن است جایگاه بین‌المللی این رژیم را بیش از پیش تضعیف کند و ضرورت مقابله فوری با موج اعتراضات جوانان آمریکایی را برجسته ساخت.»

رتبه اول ایران در تأثیر علمی پژوهشگران منطقه

گزارش تازه شرکت «الزور» نشان می‌دهد کشورمان از نظر شمار پژوهشگران دو درصد برتر جهان در جایگاه نخست منطقه قرار گرفته است. بر اساس این گزارش، نام ۲۷۷۲ پژوهشگر ایرانی در فهرست جهانی دو درصد برترها ثبت شده که نسبت به ویرایش پیشین با ۲۵۰۳ پژوهشگر افزایش چشمگیر داشته است. پژوهشگران برتر بر اساس شاخص امتیاز مرکب (C-score) و با تحلیل اسنادهای دریافتی در ۲۲ زمینه فراگیر و ۱۷۴ زمینه جزئی موضوعی انتخاب می‌شوند. این شاخص با ترکیب شش سنجه کلیدی، شامل شمار کل اسنادها، شاخص «اچ»، شاخص «اچ» تعدیل‌شده و دیگر معیارها، تأثیر واقعی پژوهشگران را در مقایسه با دیگران اندازه‌گیری می‌کند. بر اساس گزارش، بیشتر پژوهشگران ایرانی در حوزه‌های پزشکی، شیمی، مهندسی و فناوری‌های راهبردی فعال هستند. در فهرست عملکرد سالانه، حوزه پزشکی با ۸۵۳ پژوهشگر پیش‌تاز است، در حالی که در فهرست عملکرد شغلی، حوزه مهندسی با ۲۸۷ پژوهشگر در صدر قرار دارد. دانشگاه تهران در هر دو فهرست بیشترین شمار پژوهشگران برتر ایرانی را دارد.

رشد دو برابری صادرات به آفریقا

بر اساس اعلام سازمان توسعه تجارت، صادرات کشور به قاره آفریقا در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۴ با رشد چشمگیری مواجه شده است. این رقم به ۶۷۵ میلیون دلار رسیده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، دو برابر شده است. محمدرضا صفری، سرپرست دفتر آفریقا این سازمان، این رشد را یک «موفقیت برای کشور» خواند و افزود: «این حجم از صادرات، معادل ۸۰ درصد از کل صادرات سال گذشته به این قاره است.» وی آفریقا را بازاری بزرگ و پرفریت برای تجار ایرانی دانست و تصریح کرد: «این قاره با ۱.۴ میلیارد نفر جمعیت، بازار بسیار بزرگی برای همه نوع محصولات ایرانی است.» صفری با اشاره به ضرورت توسعه همکاری‌ها، مدل موفق «حضور و تولید مشترک با شرکت‌های آفریقایی» را الگویی برای ایران عنوان کرد. وی از برنامه‌ریزی برای برگزاری «اجلاس آفریقا» در سال ۱۴۰۵ خبر داد و گفت تصمیم‌گیری نهایی در جلسه بعدی ستاد آفریقا انجام خواهد شد.

درس دریایی یمنی‌ها برای جهانیان!

انجمن تفنگداران دریایی آمریکا با اذعان به توانمندی نیروی دریایی یمن در دریای سرخ، اعلام کرد: «نیروهای دریایی جهان باید از یمنی‌ها بیاموزند.» این گزارش اشاره کرده است که یمنی‌ها با وجود نداشتن قدرت دریایی یا هوایی پیشرفته، توانسته‌اند ناوگان دریایی آمریکا را به چالش بکشند و هزینه‌های قابل توجهی تحمیل کنند. در این گزارش آمده است: «تجربه یمنی‌ها نشان می‌دهد نوآوری عملیاتی بدون تجهیزات پیشرفته ممکن است و بر طرز فکر تاکتیکی انعطاف‌پذیر استوار است.» این انجمن افزود: «فرماندهان آمریکایی وادار به بازنگری در راهبردهای سنتی بازدارندگی دریایی شده‌اند.» تفنگداران دریایی آمریکا با اشاره به تاکتیک‌های یمنی‌ها نوشتند: «استفاده از پهپادهای کوچک، موشک‌های کم‌هزینه و قایق‌های سبک، هزینه‌های مقابله با ناوگان آمریکا را افزایش داده است.» این گزارش بر اهمیت انعطاف‌پذیری و سازگاری تاکتیکی تأکید کرده و یادآور شد: «اندازه ناوگان و فناوری پیشرفته به تنهایی تضمین برتری نیست و نوآوری، واکنش سریع و بهره‌برداری از فرصت‌ها، عوامل حیاتی برای موفقیت هر نیروی دریایی هستند.»

هرگز تسلیم زور و فشار نخواهیم شد

کمال خرازی، رئیس شورای راهبردی روابط خارجی، با تأکید بر آمادگی ایران برای دفاع از استقلال و حقوق خود، اعلام کرد: «ایران هرگز تسلیم زور و فشار نخواهد شد.» او اضافه کرد که مذاکره تنها زمانی پذیرفتنی است که بر پایه برابری و احترام متقابل باشد و هیچ‌کس حق ندارد استقلال کشور را معامله کند. خرازی افزود: «تجربه دفاع در جنگ هشت ساله و جنگ ۱۲ روزه نشان داده است که ایران با تکیه بر نیروهای داخلی و خوداتکایی می‌تواند در برابر تهدیدها مقاومت کند.» رئیس شورای راهبردی روابط خارجی تأکید کرد که ایران از تعامل مثبت استقبال می‌کند، اما در برابر زورگویی و فشار خارجی مقاومت خواهد کرد. او همچنین افزود: «حق ایران برای دریافت غرامت از آمریکا محفوظ است و توان دفاعی و برنامه‌های صلح‌آمیز هسته‌ای خود را ادامه خواهد داد.» خرازی همچنین بر اهمیت استقلال، تاب‌آوری و آمادگی عملیاتی ایران تأکید کرده و گفت: «قدرت دفاعی و نوآوری تاکتیکی، ستون‌های اصلی امنیت ملی کشور هستند.»

بر اساس اعلام وزارت اقتصاد، در سال ۱۴۰۳ و هفت‌ماهه نخست ۱۴۰۴، «۱۰۰ هزار میلیارد تومان» اوراق بدهی منتشر شد که رشد چشمگیر ۴۲ درصدی اوراق غیردولتی را نشان می‌دهد. این رشد بیانگر آن است که برای نخستین بار، بخش خصوصی پیشران تأمین مالی شده است. این اوراق، منابع پایدار و ارزانی برای پروژه‌های بلندمدت زیرساختی فراهم کرده و وابستگی به نظام بانکی را کاهش می‌دهد.

هفته بسیج امسال با اجرای طرح «سفیران سلامت» در مناطق کم‌برخوردار آغاز می‌شود. محمدحسین زارعزاده، مسئول سازمان بسیج جامعه پزشکی کشور اعلام کرد: «۷۱۵ تیم تخصصی و عمومی شهید دکتر رهنمون به این مناطق اعزام خواهند شد و چهارم آذر روز لوج عملیات با حضور ۳۹۵ تیم است.» به گفته او، در چهار استان بیمارستان صحرایی برپا می‌شود. زارعزاده همچنین از گسترش مراکز «فَس» خبر داد و گفت: «این مراکز بیش از ۱۹ هزار جنین را نجات داده‌اند.»

نیکلاس مادورو، رئیس‌جمهور ونزوئلا، در سخنانی تند علیه واشنگتن اعلام کرد: «آمریکا قصد دارد ونزوئلا را بمباران کند.» او گفت: «دولت آمریکا می‌خواهد یک ملت مسیحی را هدف قرار دهد، در حالی که میلیون‌ها نفر از مردم خودش را بدون مسکن، غذا و آموزش رها کرده است.» مادورو افزود: «اول خودتان را نجات دهید؛ ما می‌دانیم با ونزوئلا چه کار کنیم.» وی در ادامه گفت: «جناح راست افراطی صهیونیستی در تلاش برای تحویل کشور به شیاطین است.»

سعدالله زارعی، تحلیلگر سیاسی، در یادداشتی تحلیلی نوشت: «پروژه هژمونی آمریکا در جهان شکست خورده است.» او تأکید کرد: «۳۵ سال پس از طرح نظم نوین بین‌المللی، نه تنها نظم آمریکایی مستقر نشده، بلکه متحدان واشنگتن در بی‌ثباتی و رقبا در اقتدار قرار گرفته‌اند.» زارعی افزود: «ایران، روسیه و چین امروز قدرتمندتر از گذشته‌اند و نهادهای بین‌المللی که آمریکا برای توجیه اقداماتش به آن‌ها متکی بود، در حال فروپاشی‌اند.» وی در ادامه نوشت: «راهبردهای نظامی و اقتصادی غرب دیگر کارایی ندارد و جهان در انتظار نظم تازه‌ای است.»

گروه‌ها و نیروهای فلسطینی در بیانیه‌ای مشترک، پیش‌نویس قطعنامه پیشنهادی آمریکا درباره غزه را «تلاشی برای تحمیل قیمومیت بین‌المللی» بر مردم فلسطین دانستند. این گروه‌ها هشدار دادند ایجاد نیروی بین‌المللی و سپردن اداره غزه به نهادی فراملی، به معنای سلطه خارجی و سلب حق تصمیم‌گیری فلسطینی‌هاست. آنان تأکید کردند: «کمک‌های بشردوستانه نباید ابزار فشار سیاسی شود و با هرگونه حضور نظامی خارجی و بندهای مرتبط با خلع سلاح غزه مخالفیم.» به گفته گروه‌های فلسطینی، الگوی «عربی-اسلامی» مناسب‌ترین طرح برای مدیریت غزه است.

معاون امور باغبانی وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد: «امسال حدود ۱۱۶۶ هکتار به مساحت گلخانه‌های کشور افزوده شده و این طرح در قالب مگاپروژه‌ها ادامه دارد.» محمد مهدی برومند گفت: «در حال حاضر حدود ۲۸ هزار هکتار گلخانه در کشور داریم که ۱۸ هزار هکتار آن به طور دائم تحت کشت است.» وی توسعه این طرح‌ها در قالب مگاپروژه‌ها و جذب سرمایه‌گذاران خصوصی را ضروری خواند. بر اساس برنامه هفتم، هدف افزایش تولیدات گلخانه‌ای از ۳۵ به ۱۰ میلیون تن است.